

Güvenlik Kavramının Kamu Hizmeti Olarak Tarihsel Gelişimi ve Genel Özellikleri¹

Eral Ünsağ²

Şükrü Mert Karıcı³

Özet

Bu çalışmada güvenlik kavramının bir kamu hizmeti olarak niteliği ve tarihsel gelişimi incelenmiştir. Güvenlik temininin kamu hizmeti bağlamında gelişimini literatür taraması kapsamında değerlendiren betimleyici bir araştırmadır. Geleneksel toplumlardan modern topluma güvenlik konusunun devletin temel bir işlevi olarak ortaya çıkışı ve gelişimi değerlendirilmiştir. Modern devletin gelişim sürecinde güvenlik faaliyetlerinin de kurumsallaşarak kamu hizmeti olma niteliğini sürekli devam ettirdiği görülmektedir. Devletin görevleri arasında güvenliğin kamusal niteliği diğer kamu hizmetlerine göre daha az tartışmaya konu olmaktadır. Güvenlik kamu hizmetleri devletin klasik işlevleri arasında yer almakta ve baskı tekelini temsil etmektedir.

Giriş

Tarih boyunca güvenlik, diğer gereksinimlerin karşılanmasını da olanaklı kılan, en temel ihtiyaçlardan olmuştur. İnsanların can ve mallarını koruma konusundaki bireysel kaygılardan yola çıkan talepleri toplumsal bağlamda karşılanabilen bir ihtiyaç haline gelmiştir. Bu açıdan güvenlik devletin temel görevlerinden biri olarak ortaya çıkmıştır ve diğer görevlerle kıyaslandığında vazgeçilmez bir kamu hizmeti niteliği taşımaktadır. Meşru egemenlik düşüncesi güvenlik hizmetlerinin sunulması tekelinde somutlaşmaktadır.

- 1 Bu çalışma Lefke Avrupa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Araştırma Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalında kabul edilen “Kamu Yönetiminde Terfi Sistemleri: İç Güvenlik Teşkilatları ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Polis Teşkilatı Örneği” başlıklı yüksek lisans tezi ile ilişkilidir.
- 2 Doktora Öğrencisi, LAU Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, eral1zelo@gmail.com , ORCID ID 0009-0007-8413-2244.
- 3 Doçent Doktor, MCBU İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, mert.karici@cbu.edu.tr, ORCID ID 0000-0002-9952-5178.

Kamu hizmetleri çok çeşitli olmakla birlikte bunlar arasında güvenlik hizmetinin ayrıcalıklı bir konumu bulunmaktadır. Güvenlik kamu hizmeti, diğer kamu hizmetlerinin sunulması ortamını yaratmaktadır. Bu yönüyle güvenlik, diğer kamu hizmetlerinin yürütülmesinde öncül niteliktedir ve kamu yararının sağlanmasının temel unsurudur. Devlet – birey ilişkisinde önemli bir boyutu temsil etmektedir.

Modern devlette güvenlik iç ve dış güvenlik şeklinde gelişmiş olmakla birlikte birey – devlet ilişkisi bağlamında kamu hizmetlerinin kapsamı açısından değerlendirildiğinde vatandaşların iç güvenlik hizmetlerine muhatap olma oranı daha yüksektir. İç güvenlik temel hak ve özgürlüklerin korunması ile doğrudan ilişkili olduğu için kamu hizmeti olarak daha dikkat çekicidir. İç güvenlik kapsamında ise kolluk faaliyetleri karşımıza çıkmaktadır. Kamu düzenini koruyan ve güvenliği sağlayan faaliyetler yönetsel kolluk kapsamında ve kolluk örgütleri aracılığıyla sağlanmaktadır. Toplumsal yaşantının tamamında etkin genel kolluk faaliyetlerinin yanında belirli konu ve hizmetlerle sınırlı özel kolluklar da bulunmaktadır. Kolluk faaliyeti devlet tekeli göstermesi ve devletin zorlama gücünü göstermesi açısından önemli bir kamu hizmetidir. Kamu hizmeti olarak güvenlik modern anlamda iç ve dış güvenlik faaliyetlerinin uyumu ve bütünlüğünü ortaya koymaktadır.

Beşerî ve sosyal bir kavram olarak güvenlik tarihsel süreçte bir kamu hizmeti olarak şekillenmiş ve biçimselleşmiştir. Güvenlik hizmetleri yasal bürokratik bir çerçevede biçimsel örgütler bünyesinde sunulmaktadır. İç güvenlik alanında kamu hizmet sunumu görevini yerine getiren ve bütün ulusal sistemlerde kurulmuş benzer örgütler bulunmaktadır. Günümüzde polis örgütlerinin varlığı bahsedilen tarihsel süreçte ortaya çıkan gelişmelerin ürünüdür. Modernleşme ile birlikte güvenlik hizmetleri kurumsallaşmıştır. Modern kamu yönetiminin gelişimine paralel olarak günümüzdeki güvenlik anlayışı ve örgütleri ortaya çıkmıştır.

1. Kamu Hizmeti ve İlkeleri

1.1. Kamu Hizmeti Kavramı ve Özellikleri

Kamu hizmeti kavramının farklı bağlamlarda çeşitli tanımları bulunmaktadır (Sezer, 2008). Onar (1960) kamu hizmetini, *“devlet veya diğer kamu tüzel kişileri tarafından veya bunların gözetim ve denetimi altında genel, kolektif ihtiyaçları karşılamak, kamu yararını sağlamak için kamuya sunulmuş olan devamlı ve muntazam faaliyetler”* olarak tanımlamıştır. Gözübüyük (2010) ise kamu hizmetini, *“bir kamu kurumunun ya kendisi tarafından ya da yakın gözetimi altında özel girişim eliyle kamuya sağlanan hizmet”* olarak tanımlanmıştır. Günday’a (2004) göre kamu hizmeti *“siyasal organlar*

tarafından kamuya yararlı olarak kabul edilen bir kamu kuruluşunun ya kendisi ya da yakın denetimi ve gözetimi altında özel kesim tarafından yürütülen faaliyetlerdir.” Kamu hizmeti, kamu yönetiminin en önemli varlık nedenidir. Toplumsal yaşamın ayrılmaz bir parçasıdır ve devamı için gereklidir. Kamu hizmeti tanımlarında bulunan iki ortak nokta hizmetin kamuya yönelik ve yararlı olmasıdır.

Kamu hizmetleri bireylerin yararlanmasına açık faaliyetlerdir. Herkesin eşit olarak faydalanabilmesi için kamu hizmet sunumunda eşitlik ilkesi ön planda tutulur. Doğrudan kamu yararına hitap eden hizmetlerdir. Bölgesel ve yerel olabileceği gibi tüm ülkeyi de kapsayan hizmetler söz konusu olabilir. Toplumun geneline ya da bir kısmına yönelik olarak sunulabilir. Kamu kurumları hizmetleri bizzat sunabileceği gibi özel kuruluşlar aracılığıyla sunulmasını da sağlayabilir. Ancak kamu kurumunun gözetimi esastır ve bu niteliğe sahip olmayan faaliyetler kamu hizmeti olarak nitelenemez. Genellikle süreklilik arz etmekle birlikte geçici kamu hizmetlerinden de bahsedilebilir. Ekonomik nitelikli hizmetler ücretli sunulmakla birlikte kolluk hizmeti gibi devletin klasik görevleri arasında nitelenenler ücretsiz sunulmaktadır. Kamu hizmetlerinin yürütülmesi genellikle kamu hukuku kuralları kapsamında olmakla birlikte hizmetin niteliğine göre özel hukuk kurallarının uygulanması da mümkündür (Gözübüyük, 2010).

1.2. Kamu Hizmeti İlkeleri

Kamu hizmetleri vatandaşa kamu kurumları veya diğer özel kurumlar tarafından sunulurken bazı ilkelere göre hareket edilmektedir. Kim tarafından ve nasıl sunulduğu dikkate alınmaksızın hizmet sunumunda ortak ilkeler kabul görmektedir. Louis Rolland kamu hizmet ilkelerini *“süreklilik, eşitlik ve uyarlama”* olarak sınıflandırmıştır (Chapus, 2001). Gözübüyük (2013) kamu hizmet ilkelerini *“süreklilik, değişkenlik ve uyum, eşitlik, tarafsızlık”* şeklinde ifade etmiştir.

Kamu hizmetleri vatandaşların ihtiyaçlarını karşılamak için oluşturulan hizmetlerdir. Toplumun ihtiyaçlarına yönelik alınan kararlar ve oluşturulan politikalar sonucunda halkın bu beklentilerine cevap vermek için atılmış adımlardır. Özünde kamu yararı bulunduğundan sürekli ve düzenli yürütülmesi gereklidir (Giritli / Bilgen / Akgüner, 2001). Süreklilik, hizmetin niteliğine göre şekillenmektedir. Sağlık, güvenlik, ulaşım gibi kamu hizmetleri günün her anında süreklilik ortaya koyan hizmetlerdir. Fakat eğitim gibi hizmetler belirli zaman aralıklarında sunulmaları gereğinden dolayı uzun vadede sürekli olmalarına karşın günlük olarak belirli zaman dilimlerinde yürütülür. Bu bağlamda süreklilik ilkesini devamlılık ya da

istikrar olarak ifade etmek daha uygundur (Özay, 1986). Süreklilik ilkesi, kamu görevlilerinin grev yasağı, görevi sona eren memurların yerlerine başka kimseler atanana kadar göreve devam etmesi gibi uygulamalarda karşılık bulmaktadır (Gözler, 2008).

Kamu hizmetlerinden tüm vatandaşlar eşit olarak faydalanma hakkına sahiptir. Ancak toplum içinde farklı gerekliliklere sahip bireylere ihtiyaçları doğrultusunda farklı hizmet sunulması mümkündür (Gözübüyük, 2013). Kamu yönetimi hizmet sunumu dışında eşit olarak istifade edilip edilmediği konusunu da denetlemek zorundadır. Kamu hizmetlerine katılma veya bu hizmetlerin getirdiği yükümlülükler de dahil olmak üzere kanun önünde herkes eşit hak ve yükümlülükler sahiptir (Özay, 1986). Kamu hizmet sunumunda nesnellik esastır (Günday, 2004). Tarafsızlık ilkesi ise eşitlik ilkesi ile ilişkilidir. İdare tarafından uygulanacak olan kamu hizmetinin hitap edeceği topluluğa veya ilgili kesime bu hizmet götürülürken herhangi bir ayırım gözetilmemesidir (Gözübüyük, 2013).

Uyarlama ilkesi, süreklilik ilkesinin bir devamı olarak görülebilir. Uyarlama, hizmetin zaman içerisinde değişen dünyaya uyum sağlamasını ifade eder (Günday, 2004). Gelişen teknoloji, değişen toplumsal ihtiyaçlar doğrultusunda kamu hizmetinin dönüşümü olarak değerlendirilebilir. Kamu hizmetlerini yürüten idarenin zaman içerisinde değişen her türlü koşula uyum sağlayıp kamu hizmetini güncelleştirip dönemin ihtiyaçlarına uygun hale getirilmesi olarak da belirtilebileceğimiz uyarlama, sürekliliğin devamı olarak da nitelendirilebilir. Uyarlama ilkesi, diğer ilkelerle kıyaslandığında, vatandaş gereksinimlerini karşılamak açısından daha ön plana çıkmaktadır (Duran, 1982 / Yayla, 2010 / Gözübüyük, 2013).

2. Güvenlik Kavramı ve Kamu Hizmeti Olarak Güvenlik

2.1. Kamu Hizmeti ve Güvenlik

Kamu hizmetleri, kamu yararı için yapılan faaliyetlerdir. İnsan varlığını sürdürebilmenin en temel ihtiyaçlardan birisi de güvenlidir. Toplumsal yaşamın sürdürülebilirliği kurulu düzenin korunmasıyla mümkündür. Toplumsal düzenin hukuk kurallarına bağlı bir şekilde devamında güvenlik hizmetlerinin önemli bir yeri vardır. Kamu güvenliği bu bağlamda ülkedeki iç egemenlikle ilgilidir. Güvenlik hizmetleri kişisel savunma ve korunma gerekliliğini ikame etmiştir. Toplumsal güvenlik sistemi vatandaş hak ve özgürlüklerini korumanın yanında kuralların uygulanabilirliğini de sağlamaktadır. Güvenlik hizmetlerinin gelişimi ile devlet tarafından yurttaşların fiziki ve düşünsel varlıklarının korunması kamu kurumlarının görevleri arasında yer almıştır (Becker, 1974).

Güvenlik kavramının kökeni Latince “securitas” sözcüğüne dayanmaktadır. Günümüz batı dillerindeki “sécurité” ya da “security” sözcükleri Latince'den türemiştir. Huzur, garanti ve güveni ifade eden bu kavram barış, emniyet gibi anlamlara gelmektedir (Bal, 2003). Güvenlik kavramı bu bağlamda korku ve tehlikeden uzak olma durumu veya hissi şeklinde bir sözlük anlamına sahiptir. Güvenlik kavramının fiziksel ve psikolojik boyutları bulunmaktadır. Güvenlik olgusunun fiziksel boyutu geçmişte daha ön plandayken psikolojik boyutunun gelişimi daha sonraları ortaya çıkmıştır. Tarihsel olarak fiziksel açıdan diğer devletlerin saldırılarından ülke ve vatandaşların korunması boyutuna daha çok vurgu yapıldığı görülmektedir. Psikolojik boyut ise daha ziyade kişilerin kendini güvende hissetmesi durumunu içermektedir (Erhan, 2004).

Toplumsal yaşantının ortaya çıkmasıyla birlikte güvenlik kamusal bir ihtiyaç haline gelmiştir. Sosyolojik açıdan güvenlik, birey ve toplumun tehlike oluşturan durum veya saldırılardan, maddi, yasal ve psikolojik araçlarla korunması olarak tanımlanabilir. Hukuksal bir bakış açıysayla, devlete, topluma, kişilere, mal ve eşyalara yönelik tehlikeli durumları ve kazaları önlemek için alınan hukuka uygun önlemler şeklinde ifade edilebilir (Urhal, 2008). Güvenlik, var olan korkulardan ve çevresel tüm tehditlerden, endişe ve korkulardan arınmış olmayı, özgür hissetmeyi ifade eder. Güvenliğin fiziksel olarak bir etki göstermenin yanında psikolojik açıdan da bireyleri etkileyen tarafları bulunmaktadır. Bu bağlamda objektif ve subjektif boyutlarından bahsedilebilir (Uğurlu, 2009). Güvenliği sağlama devletin klasik görevleri arasında yer almaktadır. Ayrıca devleti diğer örgütlerden ayıran en temel işlevleri büyük bir oranda güvenlik hizmetlerinin örgütlenmesi ve yürütülmesi bağlamında ortaya çıkmaktadır.

2.2. Güvenlik Hizmetlerinin Önemi ve Nitelikleri

Toplumsal süreçlerde “emniyet içinde olma” ya da “güven içinde yaşama” gibi kriterler oldukça önemlidir (Aydın, 2002). Güvenlik de insanlar için bir ihtiyaçtır. Güvenlik bu bağlamda devlet tarafından bir kamu hizmeti olarak sunulmaktadır. Toplumsal yaşantının ortaya çıkış nedenlerinden birisi de güvenliğe duyulan gereksinimdir. Güvenlik ihtiyacının giderilmesi, diğer ihtiyaçların da sağlanması, sosyal ve ekonomik faaliyetlerin yürütülmesi açısından da önemlidir. Bu açıdan güvenlik kavramının kamu hizmeti olarak önemi artmaktadır. Güvenlik hizmetlerinin sunulması devletin varlık nedenlerinin öncülleri arasında yer almaktadır (Fındıklı, 1997).

Güvenlik hizmetleri nitelik açısından diğer hizmetlere göre farklılıklar içermektedir. Güvenlik hizmetleri öncelikle diğerlerine göre risk unsurunun

daha ön planda olduğu faaliyetlerle sunulmaktadır. Diğer bir yönü ise çalışanların daha yüksek düzeylerde strese muhatap olmalarıdır (Aydın, 2002). Ayrıca bu hizmeti sunan görevlilerin özel eğitim almış olmaları gerekmektedir. Güvenliğin ülke içi ve ülkeyi dış tehditlerden koruma boyutları bulunmaktadır.

Avrupa’da modern devletin gelişiminde güvenlik konusunun “iç güvenlik ve dış güvenlik” şeklinde ayrı örgütlenme ve kamu hizmetlerine dönüşme süreci ortaya çıkmıştır. İç güvenlik bir devletin ülkesi sınırları içinde yaşayanlara yönelik sunduğu emniyet hizmetlerini içerirken, dış güvenlik askeri bir bağlama sahip olarak ulusal savunma kavramı ile ilintili bir biçimde gelişmiştir (Cerrah, 2008).

İç güvenlik, ülke coğrafi sınırları içinde ortaya çıkabilecek tehditlerin yok edilmesi, yurttaş huzur ve güveninin sağlanmasının yanı sıra resmi ve özel mülklerin saldırılardan korunması olarak ifade edilebilir. Dış tehditler dışında, ülkede yaşayanların huzurunun temin edildiği, kişi hak ve özgürlüklerinin özgürce kullanabilmesi yönündeki tehditlerin önlenildiği bir faaliyetler sistemidir. İç güvenlik kavramı, suçun önlenmesinin yanında, suçun aydınlatılması faaliyetlerini de içermektedir (Çınar, 1997). İç güvenlik, ülkede kamu düzeninin var olmasını mümkün hale getirmektedir. Hukuk sistemi doğrultusunda uygulanmak istenen düzen iç güvenlik ile sağlanmaktadır. Bu bağlamda devlet tarafından sunulan iç güvenlik hizmeti bir kamu hizmeti niteliğine sahiptir. Devletler iç güvenlik hizmetini kolluk güçleri ile sunmaktadır (Bal, 2003).

Dış güvenlik, ulusal güvenliğin bir unsuru olarak kabul edilir. Bir devletin dıştan gelen her türlü tehlikeye karşı korunmasıdır. Devletin, diğer devlet ya da kuruluşların etkisi altına girmemesi, yabancı saldırılardan korunması, etkilenmemesi ve karşı koyması olarak ifade edilebilir. Dış güvenlik, kolluktan ziyade silahlı kuvvetleri çağrıştırmaktadır. Her türlü savunma ve istihbarat faaliyeti ve bu amaçlara sahip örgüt ilgili kapsamda değerlendirilebilir. Uluslararası alanda her devletin kendi varlığını sürdürebilmesi ve diğer devletlerden gelebilecek tehditlere karşı kendini savunma amacı güden dış güvenlik faaliyetleri devletlerin diplomatik ilişkilerinden askeri ilişkilere kadar varan faaliyetleri de içermekte ve bunların etkin şekilde yürütülmesiyle devletin başka devletlere karşı savunulmasını belirtmektedir (Urhal, 2009).

2.3. Güvenlik Hizmetleri ve Kolluk

Ülke içinde güvenlik hizmetleri kolluk güçleri eliyle yürütülmektedir. Kolluk, kamu düzenini koruyan ve bozulursa eski durumuna getiren idari faaliyetlerdir. Bu faaliyetleri yürüten görevliler de kolluk olarak

adlandırılmaktadır (Gözübüyük, 2010). Kolluk, idare hukukundaki kamu gücünün bir yansımasıdır. Toplum düzeninin sağlanmasında devletin sahip olduğu en eski işlevlerden biridir. Kamu düzenini koruma ve kollama görevi, kolluk görevi; bu görevi yerine getiren örgüt de kolluk olarak adlandırılabilir (Şekercioğlu, 1980). Kamu düzeninin sağlanması için devletin yürüttüğü faaliyetler çok çeşitli olmakla birlikte bunlar arasında yer alan güvenlik yapıları kendilerine ait farklı bir örgütlenmeye sahiptir. Devletler genel anlamda toplum düzenini ve kamu güvenliğini sağlamak için birçok faaliyette bulunmaktadır. Sürdürdüğü birçok kamu hizmetine karşın devletin güvenlik alanında yürüttüğü faaliyetler ayrı birer birim olarak örgütlenmiştir. Bu güvenlik örgütleri, kolluk güçleri olarak adlandırılmaktadır (Kıratlı, 1973). Kolluk kapsamında genel olarak toplumun emniyet ve asayişini, hukuk kuralları doğrultusunda kamu düzenini, genel ahlak ve huzurun korunmasını, yasalarla verilmiş diğer çeşitli görevleri yerine getiren kuruluşlar ifade edilebilir (Aydın, 1996). Kolluk güçleri görev kapsamlarına göre özel ve genel kolluk olarak bir ayrıma tabi tutulmaktadır.

Özel kolluk güçleri, genel anlamda kolluk yetkisine sahip olan polis ve jandarma gibi örgütler dışında kalan ve özel kanunları ya da kanunlarda bulunan özel hükümler kapsamında çalışan birimlerdir. Bu birimlerin kendi konularında belirtilen görevleri yine güvenliği sağlamaktır. Belirli bir kamu hizmet konusu özelinde güvenliği sağlamakla görevlidirler. Yetkileri ilgili yasa ya da kuruluş yasaları ile sınırlıdır. Özel ifadesi, özel sektörü değil, belirli ve tek bir hizmete yönelik güvenlik kuruluşunu ifade eder nitelik taşımaktadır.

Genel kolluk, ülke düzeyinde genel emniyet ve asayiş, kamu düzenini, genel ahlak ve huzuru sağlamak ve korumak ve diğer kanunların verdiği görevleri yerine getirmekle yetkili kuruluşlar ve faaliyetleridir. Amaç asayişin genel olarak her açıdan sağlanmasıdır ve konu sınırı bulunmamaktadır (Aydın, 1996). Polis ve jandarma gibi güvenlik konusunda her durumda yetkili örgütleri genel kolluğa örnek olarak verebiliriz.

2.4. Güvenlik Emniyet ve Polis Örgütleri

Tarihsel olarak toplumsal yaşantının ilk aşamalarında insanların güvenliklerini sağlama durumu devletin ortaya çıkmasıyla birlikte kamusal bir faaliyet niteliği kazanmıştır. Eski Yunan'da şehir ve şehir devleti anlamına gelen “polis” sözcüğü bir açıdan yönetim sistemini ifade etmiş ve kamu otoritesi bağlamında genel bir kullanım kazanmıştır (Roches, 1955). Yunanca kökeninden hareketle Latince “politia” sözcüğü türemiştir. Avrupa dillerinde bu temelde “policie”, “police”, “polizei” sözcükleri kullanılmaktadır (Neocleous, 2006). Güvenlik açısından polis sözcüğü XV. yüzyılda gündeme

gelmiş, düzenin sağlanması ve korunması bağlamında toplumsal yapının yasal ve idari kurumlarıyla ilişkili olarak anlam kazanmıştır (Bauman, 1996). Polis kurum ve faaliyetlerinin gelişmesi süreci yine XV. yüzyılda Avrupa’da kurumsal açıdan bir anlam ifade eden güvenlik kavramının gelişmesi ile ilişkilidir.

Güvenlik kavramının merkezi devletle ilişkili kamusal bir faaliyet haline gelmesi süreci feodalizmin sona ermesi ve ticaret kentlerinin ortaya çıkması süreçleri doğrultusunda gelişmiştir (Neocleous, 2006). Kentlerin sosyal ve ekonomik merkezler olarak ortaya çıkması bağlamında önem kazanan yerel güvenlik ile ulusal güvenliği sağlamak amacıyla modern orduların kurulması süreçleri bağlantılı olarak gelişmiştir (Kılıçbay, 2000). Geleneksel otoritenin yerini modern örgütlere bıraktığı bu süreç ulus devlet ile de bağlantılıdır. Değişimin toplumsal güven sağlama boyutu güvenlik kavramının modernleşmesi ve polis örgütlerinin ortaya çıkması sonucunu doğurmuştur (Neocleous, 2006). Modern dünyanın gereklilikleri olan güvenlik ve ekonomik refah, insanlar arasında diyalogun gelişmesi ve temel hak ve özgürlüklere saygının sağlanması ile mümkün olabilecektir. İnsanların yaşam ve mülkiyet hakkının korunması ihtiyacı ulusal bağlamda modern güvenlik anlayış ve örgütlerini ortaya çıkarmıştır (Taylor, 2006). Modern devlette güvenliği sağlayan kurumlar olarak polis örgütleri ve ordu çalışma alanları ve boyutları bağlamında farklılaşmaktadır. İç ve dış güvenlik zorlama gücünün uygulanma biçimi açısından birbirinden ayrılır. İç güvenlik temel hak ve özgürlükler bağlamında daha hassas kaygılar doğrultusunda kendine has uygulamalar geliştirmiştir.

Güvenlik bağlamında polis kavramı şehir yaşamıyla ilişkilidir. Polis örgütleri kentsel alanlarda meydana gelebilecek düzensiz toplumsal sorunları kontrol etmek ve önlemek amacıyla vatandaşlara hizmet sunmaktadır. Avrupa’da modern devletin ortaya çıkış süreci güvenlik konusunda yeni bir örgütlenme mantığını yaratmıştır (Ergut, 2015). Polis örgütleri kanunların koruyucusu ve uygulatıcısı olarak devletin sınırları içinde gerektiğinde güç kullanma tekeli somuta indirgemektedir (Çağlar, 1999).

Sonuç

Kamu hizmetlerinin tarihsel gelişim sürecine bakıldığında güvenlik hizmetlerinin devlet görevleri kapsamına en erken girenlerden olduğu görülmektedir. Kamu hizmeti niteliği kazanan en eski faaliyetlerden olduğu söylenebilir. Toplumsal yaşantı ve yönetimin ortaya çıkışında güvenlik ihtiyacı temel bir belirleyici olmuştur. Bu bağlamda devletin meşruiyeti ve güvenlik hizmeti sunma tekeli arasında bir ilişki vardır. Kamu yararı, süreklilik, adalet,

uyarlama ilkeleri güvenlik hizmetlerinin işlevselliğinde kendini tarih boyunca göstermiştir.

Modern devletin ortaya çıkış süreci güvenlik faaliyetlerinin kurumsallaşması yönünde gelişmeleri ortaya koymuştur. Bürokratikleşme ile birlikte güvenlik hizmetleri modern kamu hizmeti niteliği kazanmıştır. Bu doğrultuda yönetsel kolluk örgütleri ortaya çıkmış ve faaliyetlerinin kapsamı genişlemiştir. Günümüzde emniyet hizmetleri ve polis örgütleri ulusal düzeylerde eş biçimli yapılar olarak evrenselleşmiştir. Modern iç ve dış güvenlik örgütlerinin oluşturduğu bütüncül yapı sadece koruma işlevini yerine getirmemiş, aynı zamanda devletin sürekliliği ile ilişkili ideolojik bir araç haline gelmiştir.

Güvenlik hizmetinin kamusal niteliği sadece bir ihtiyacı karşılaması açısından değil, temel hak ve özgürlüklerle doğrudan ilgili olarak, devlet – birey ilişkilerinin önemli bir boyutunu temsil etmesi bağlamında da ortaya çıkmaktadır. Güvenlik hizmetlerinin örgütlenme ve faaliyet tarzı egemen ideoloji hakkında doğrudan bilgi veren bir gösterge niteliğindedir. Güvenlik hizmetlerinin yürütölme biçimi demokratik meşruiyetle doğrudan ilişkilidir. Modern devlet ve bürokrasinin ortaya çıkış süreci günümüz güvenlik kamu hizmeti anlayışını ortaya çıkarmıştır. Güvenlik hizmeti tarih boyunca devletin temel görevleri arasında yer almış, hukuksal ve yönetsel değişime paralel biçimde profesyonelleşmiştir. Devletin değişen rolü bağlamında doğrudan sunumu tartışmaya konu olan kamu hizmetleri arasında güvenlik diğerlerine göre daha az yer almakta ve niteliği bu bağlamda ayrılmaktadır. Sunum yöntemleri hangi yönde gelişirse gelişsin güvenliğin devletin doğrudan kontrolünde kalacak olan en temel kamu hizmetlerinden olduğu değerlendirilmesinde bulunulabilir.

Kaynakça

- Aydın A. H. (2002) Özel güvenlik teşkilatı: Kuruluşu, görevleri, yetkileri. Polis Bilimleri Dergisi (4:1-2)123-136.
- Aydın A. H. (1996) Polis Meslek Hukuku. Ankara. Doğu Matbaacılık.
- Bal M. A. (2003) Modern Devlet ve Güvenlik. İstanbul. IQ Kültür Sanat Yayıncılık.
- Bauman Z. (1996) Yasa Koyucular ile Yorumcular: Modernite Postmodernite ve Entelektüeller Üzerine. İstanbul. Metis Yayınları.
- Becker T. M. (1974). The place of private police in society: An area of research for the social sciences. Social Problems 21(3) 438-453.
- Cerrah İ. (2008) İç güvenlik sektöründe zihinsel modernizasyon ve demokratik gözetim. Güvenlik Sektörü Yönetişimi: Türkiye ve Avrupa. İbrahim Cerrah (Ed.) içinde. İstanbul: Tesev & Dcaf.
- Chapus R. (2001) Droit Administratif General. İstanbul. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Çağlar A. (1999) Polis ve polisliğin ortaya çıkışı. Polis Bilimleri Dergisi 1(4) 121-132.
- Çınar B. (1997). Devlet Güvenliği İstihbarat ve Terör. Ankara. SAM Yayınları.
- Duran L. (1982) İdare Hukuku Ders Notları. İstanbul. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Ergut E. (2015) Modern Devlet ve Polis: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Toplumsal Denetimin Diyalektiği. İstanbul. İletişim Yayınları.
- Erhan Ç. (2001) ABD'nin ulusal güvenlik anlayışı. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi 56 (4) 77-93.
- Fındıklı R. (1997) Kamu yönetiminin kolluk gücü olarak polis ve polis yönetiminde çağdaş gelişmeler. 21. Yüzyılda Nasıl Bir Kamu Yönetimi Sempozyumu Bildiriler Kitabı içinde. Ankara. TODAİE.
- Giritli İ. Pertev B. ve Akgüner T. (2001) İdare Hukuku. İstanbul. Der Yayınları.
- Gözler K. (2008) İdare Hukukuna Giriş. Bursa. Ekin Yayınevi.
- Gözübüyük A. Ş. (2010) Türkiye'nin Yönetim Yapısı. Ankara. Turhan Kitabevi.
- Günday, M. (2004). İdare Hukuku. Ankara: İmaj Yayınevi.
- Kılıçbay M. A. (2000) Şehirler ve Kentler. Ankara. İmge Kitabevi.
- Kıratlı M. (1973) Koruyucu İdari Hizmetler. Ankara. TODAİE.
- Kuyaksıl A. ve Akçay O. (2005) Türkiye'de meslekleşme olgusu olarak özel güvenlik hizmeti. Polis ve Sosyal Bilimler Dergisi 3(2) 83-102.
- Neocleous M. (2006) Toplumsal Düzenin İnşası: Polis Erkinin Eleştirel Teorisi. İstanbul. Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
- Onar S. S. (1960) İdare Hukukunun Umumi Esasları. İstanbul. Hak Kitabevi.

-  zay  . H. (1986) Devlet  dari Rejim ve Yargısal Korunma. İstanbul. Filiz Kitabevi.
- Roches A. (1955) Enyclopedie de la Police. Paris.
- Sezer  . (2008) Kamu hizmetlerinde müşteri (vatandaş) odaklılık: türkiye’de kamu hizmeti anlayışı açısından bir değerlendirme. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 4(8) 147-171.
- Şekercioğlu M. (1980) Kolluęun Yargısal (Adli) Görevleri Hakkında Kılavuz. Ankara. Doruk Matbaacılık.
- Taylor C. (2006) Modern Toplumsal Tahayy ller. İstanbul. Metis Yayınları.
- Uğurlu  . (2009)  evresel Güvenlik ve Türkiye’de Enerji Politikaları. İstanbul. Örgün Yayınevi.
- Urhal  . (2009) K reselleş n Dünyada Güvenlik. Ankara. Adalet Yayınevi.
- Urhal  . (2008) Kamu Güvenliği Açısından  stihbarat ve örgütlü Suçlar. Ankara. Adalet Yayınevi.
- Yayla Y. (2010).  dare Hukuku. İstanbul. Beta Yayınevi.

